

**Аналіз асортименту гепатотропних лікарських засобів на фармацевтичному ринку
України протягом 2014-2016 років**

Євтушко А. С., Геруш О. В.

Кафедра фармакоелекономіки

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

feknfau@ukr.net

Вступ. Гепатотропні засоби або гепатопротектори (ГП) сприяють збереженню та відновленню структури і функції гепатобіліарної системи. Центральне місце серед них посідають препарати рослинного походження, що містять флавоноїди розторопші плямистої (*Silybum marianum*), про корисні властивості якої знали ще римляни, використовуючи в лікуванні захворювань печінки. Всесвітня організація охорони здоров'я включила розторопшу в «Монографію лікарських рослин». З 1969 р. для лікування хворих на хронічні захворювання печінки стали застосовувати препарати з розторопші плямистої, що містять споріднені флавоноїдні сполуки (силібін, силікрин, силідіанін). Одним з перших ГП з'явився «Силібінін», пізніше – «Есенціалє», потім «Лів-52». Багаторічний досвід застосування підтвердив ефективність і переносимість даних ГП [1].

Крім цього, ГП чинять протизапальну та імуномодулюючу дію, блокують фіброгенез за рахунок купірування некрозів гепатоцитів; перешкоджають надходженню антигенів з шлунково-кишкового тракту в результаті транслокації кишкових бактерій та їх токсинів, які є активаторами клітин Купфера; стимулюють активність колагеназ в печінці і блокують ферменти, що беруть участь у синтезі компонентів сполучної тканини. Гепатопротектори рослинного походження містять у своєму складі суміш флавоноїдів розторопші плямистої, основним компонентом якого є сілімарин. Сілімарин являє собою суміш 3-х основних сполук розторопши - силібініна, силікринина і силідіаніна (в ЛЗ «Легалон», наприклад, їх співвідношення складає 3:1:1). Всі ізомери мають фенілхроманову структуру (флаволігнани). Силібінін є основним компонентом не тільки за вмістом, але й за клінічним ефектом. Препарати «Карсил» і «Легалон» призначають при гострих і хронічних гепатитах, цирозах печінки, токсико-метаболічних ураженнях печінки, у тому числі ксенобіотиками. Препарати, що містять есенціальні фосфоліпіди («Есенціалє», «Лецитин») відновлюють структуру і функції клітинних мембран, забезпечують гальмування процесів деструкції клітин, що обумовлює патогенетичну обгрунтованість їх використання при захворюваннях печінки. Препарат «Орнітин» посилює метаболізм аміаку в печінці й головному мозку. Він позитивно впливає на гіперамоніємію та динаміку енцефалопатії у хворих на цироз печінки. Застосовується при жировій дистрофії, гепатитах, цирозах, при ураженнях печінки внаслідок

вживання алкоголю та наркотиків, для лікування порушень з боку головного мозку, що виникають в результаті порушення діяльності печінки [2].

Мета роботи – дослідження асортименту та діапазону цін ГП на українському фармацевтичному ринку за 2014-2016 роки, визначення кількості вітчизняних та іноземних виробників.

Методи дослідження. Аналіз асортименту лікарських засобів проводили за даними інформаційно-пошукової системи «Моріон» [3].

Результати досліджень. При аналізі фармацевтичного ринку України за період з 2014 по 2016 рр. було встановлено 5 МНН, що були представлені від 59 до 88 ТН у різних формах випуску. Основними іноземними виробниками представлені країни Німеччина, Швейцарія, Великобританія, Індія, Польща, Канада, Франція, Італія, Болгарія, Мальта, США, Росія, Бельгія, Ізраїль. За досліджуваний період виявлено певні зміни у співвідношенні ГП вітчизняних та іноземних виробників. У 2014 році було нараховано 59 ТН, з яких 10 – вітчизняного виробництва, а 49 – іноземного. У 2015 році на ринку виявлено 88 ТН, з яких 50 – вітчизняного виробництва, а 38 – іноземного, у 2016 році нараховано 85 ТН, з яких 48 – вітчизняних, а 37 – іноземних виробників. Діапазон цін у 2014 році коливався від 8,86 грн до 1042,92 грн. за упаковку, у 2015 році - від 14,11 до 2383,395 грн, а у 2016 році – від 13,55 до 2569,884 грн. Найменш вартісним виявився ЛЗ «Тіотриазолін» компанії Лікхім (Україна), а найбільш вартісним – ЛЗ компанії Alpen Pharma AG (Швейцарія) – «Гепа-Мерц». Ринок гепатотропних ЛЗ представлений різними лікарськими формами: капсули, гранули, таблетки, розчини для ін'єкцій.

Висновок. Отримані дані свідчать про те, що ринок гепатотропних засобів досить різноманітний, на якому переважають препарати вітчизняного виробництва, що дозволяє українському споживачу підібрати лікарський засобів в залежності від форми випуску та його вартості.

Список літератури:

3. Клінічна фармакологія : підручник для студентів і лікарів / Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011.- 405 с.
4. Гепатопротектори в лікуванні захворювань печінки: клініко-біохімічні механізми дії / Н. В. Харченко, Г. А. Анохіна, С. І. Чекман та ін. // *Новости медицины и фармации. Гастроэнтерология.* – 2013. – Выпуск № 457. – С. 5-6.
5. Програмний комплекс «Аптека» компанії «Моріон» [Електронний ресурс]. – режим доступу до сайту: НТГ:// pharmbase.com.ua/poisk